Atıf & Bibliyometri Merkezi | Başlangıç | Yüksek lisans | Doktora | Akademisyen

Scimago (SJR) Nedir, Nasıl Kullanılır? Dergi ve Ülke Sıralamalarını Okuma Rehberi

Ücretsiz Scimago sitesinin ve SJR göstergesinin rehberi: SJR'nin prestij ağırlıklı mantığı, CiteScore, SNIP ve impact factor ile farkı, dergi profilindeki göstergeler, adım adım dergi arama ve sıralama, ülke sıralamaları, sınırlılıklar ve sık hatalar.

Zafer Hoca · Yayın: 08.11.2026 · 8 dk okuma

Kısaca: Scimago (SCImago Journal & Country Rank), Scopus verisine dayanarak dergileri ve ülkeleri ücretsiz sıralayan bir sitedir. Sitenin temel ölçüsü SJR göstergesi, bir derginin önceki üç yılda yayımladığı belgelere gelen atıfları, atıf yapan derginin prestijine göre ağırlıklandırır ve belge başına bir değer verir. Dergiyi adı ya da ISSN ile arayıp SJR, Q1–Q4 çeyreği, H indeksi ve atıf göstergelerini görebilir, alanınızdaki dergileri filtreleyip sıralayabilirsiniz.

Bu madde Scimago'yu bir **araç olarak** tanıtır: SJR'nin mantığı, dergi profilindeki göstergeler, sıralama sayfasının kullanımı ve sınırlılıklar. Clarivate'in etki faktörünü merak ediyorsanız Impact Factor nedir, aynı derginin JCR'de ve Scimago'da neden farklı çeyrekte göründüğünü merak ediyorsanız JCR ve SJR çeyreği farkı maddesine bakın.

Scimago (SJR) nedir?

SCImago Journal & Country Rank, İspanya merkezli SCImago araştırma grubunun yayımladığı, herkese açık ve ücretsiz bir dergi ve ülke göstergeleri sitesidir. Veriler Scopus'tan gelir ve dergiler Scopus'un konu sınıflamasına göre gruplanır. Scimago'nun yardım sayfasına göre bu sınıflama 27 ana konu alanı ve 300'ü aşkın konu kategorisinden oluşur.

"Scimago" ile "SJR" çoğu zaman birbirinin yerine kullanılır, ama ikisi farklı şeylerdir:

- **Scimago:** Sitenin kendisi; dergi sıralamaları, dergi profilleri, ülke sıralamaları ve karşılaştırma araçlarını içerir.
- **SJR (SCImago Journal Rank):** Sitede dergileri sıralamak için kullanılan atıf göstergesidir. Dergilerin Q1–Q4 çeyrekleri bu değere göre belirlenir.

Aynı grup, üniversite ve araştırma kurumlarını sıralayan ayrı bir ürün de (SCImago Institutions Rankings) yayımlar; o ürün bu maddenin konusu değildir.

SJR göstergesi nasıl hesaplanır? Temel mantık

SJR'nin arkasındaki fikir basittir: **Her atıf aynı değerde değildir.** Alanında çok saygın bir dergiden gelen atıf, az atıf alan bir dergiden gelen atıftan daha fazla "prestij" taşır. SCImago grubunun yöntem açıklamasına göre SJR, prestijin atıflar yoluyla bir dergiden diğerine aktarılması esasına dayanır ve değerler, bir önceki adımın sonuçları kullanılarak tekrar tekrar (yinelemeli olarak) hesaplanır; değişim belirli bir sınırın altına inince hesap durur.

Yardım sayfasındaki tanıma göre SJR, seçilen yılda (X), derginin X-1, X-2 ve X-3 yıllarında yayımladığı belgelere gelen ağırlıklı atıfların ortalamasıdır. Seçilen yılın kendi belgeleri hesaba girmez. Değer belge sayısına bölündüğü için SJR, derginin büyüklüğünden bağımsız bir

göstergedir: az makale yayımlayan bir dergi de yüksek SJR alabilir.

1. Derginin önceki üç yıldaki belgeleri belirlenir.
2. Seçilen yılda bu belgelere gelen atıflar sayılır.
3. Her atıf, atıf yapan derginin prestijine göre ağırlıklandırılır.
4. Toplam ağırlıklı atıf, belge sayısına bölünür.
5. Dergiler bu değere göre sıralanır ve dört eşit gruba bölünür: Q1 en yüksek, Q4 en düşük grup.

SJR değerinin kendisi (ör. 0,8 ya da 2,4) farklı alanlar arasında karşılaştırma için uygun değildir. Atıf alışkanlıkları alandan alana çok değiştiği için bir dergiyi yalnız kendi kategorisindeki dergilerle karşılaştırın; çeyrek de bu yüzden kategori içinde anlamlıdır.

SJR, CiteScore, SNIP ve Impact Factor arasındaki fark

Dergi metrikleri birbirine benzese de farklı veri tabanlarına ve farklı hesaplara dayanır. Aynı derginin bu değerlerini yan yana görmek normaldir; ama birini öbürünün yerine kullanmak hatalıdır.

Metrik	Veri tabanı	Temel özellik	Nerede görülür?
SJR	Scopus	Önceki üç yılın belgelerine gelen, prestije göre ağırlıklandırılmış atıflar; belge başına	Scimago (ücretsiz), Scopus kaynak sayfaları
CiteScore	Scopus	Dört yıllık pencerede belge başına atıf; ağırlıklandırma yok	Scopus kaynak sayfaları
SNIP	Scopus	Alanın atıf alışkanlıklarına göre normalleştirilmiş atıf etkisi	Scopus kaynak sayfaları
Journal Impact Factor	Web of Science	İki yıllık pencerede atıf alabilir yayın başına atıf	Journal Citation Reports (abonelikle)

Scopus'taki dergi metriklerinin genel kullanımı Scopus nedir, nasıl kullanılır maddesinde anlatılıyor.

Scimago dergi profilinde neler görürsünüz?

Bir derginin Scimago sayfasında künye bilgilerinin (ülke, konu alanı ve kategorisi, yayıncı, yayın türü, ISSN, kapsam yılları, amaç ve kapsam) yanında yıllara göre grafiklerle verilen göstergeler bulunur. Yardım sayfasındaki tanımlara göre başlıcaları şunlardır:

Gösterge	Ne anlatır?	Neye dikkat etmeli?
SJR ve çeyrek	Derginin ağırlıklı atıf değeri ve her kategorideki Q1–Q4 dilimi	Dergi birden çok kategorideyse her kategorinin çeyreğine ayrı bakın
H indeksi	Derginin en az h atıf almış h makalesi	Eski ve büyük dergilerde doğal olarak yüksektir; derginin yaşına bakın
Total Documents	Seçilen yılda yayımlanan belge sayısı (atıf alabilir ve almayan türler dahil)	Ani artışlar özel sayı ya da kalite sorununa işaret edebilir
Citable Documents (3 yıl)	Önceki üç yıldaki makale, derleme ve bildiri sayısı	Atıf almayan belgelerin oranıyla birlikte okuyun

Gösterge	Ne anlatır?	Neye dikkat etmeli?
Cites per Document (2, 3, 4 yıl)	Farklı pencerelerde belge başına ortalama atıf	Atıfların geç geldiği alanlarda uzun pencere daha bilgilendiricidir
Self Cites	Derginin kendi belgelerine yaptığı atıflar	Toplam atıflara göre çok yüksek bir pay, dikkatle incelenmelidir
Cited / Uncited Documents	Önceki üç yılda en az bir kez atıf alan ve hiç atıf almayan belgeler	Atıf almayanların büyük payı derginin görünürlüğü hakkında fikir verir
% International Collaboration	Birden fazla ülkeden yazarı olan belgelerin oranı	Derginin uluslararası niteliği için bir işaret
% Female Authors	Kadın yazar oranı	Adlardan yöntemle tahmin edilir, kesin sayım değildir
Estimated APC	Görünürlük, prestij ve SJR'ye dayalı tahmini makale işlem ücreti	Sitenin kendi ifadesiyle gerçek APC'yi yansıtmaz; ücreti derginin sitesinden öğrenin

Profilde ayrıca kamu politikası belgelerinde atıf alan belgeler ve BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile eşleştirilen belgeler gibi ek göstergeler de bulunabilir. Bunlar derginin toplumsal etkisine dair yardımcı bilgilerdir, kalite ölçütü değildir.

Adım adım: Scimago'da dergi arama ve alanınızdaki dergileri sıralama

Tek bir dergiye bakmak

1. **scimagojr.com** adresindeki arama kutusuna derginin adını, ISSN'ini ya da yayıncısını yazın. Benzer adlı dergiler olabileceği için ISSN en güvenli yoldur.
2. Açılan profilde kapsam yıllarını (coverage) kontrol edin: Scopus taraması bugüne uzanıyor mu?
3. Kategori listesinde her kategori için yıllara göre çeyrekleri inceleyin.
4. SJR, belge sayısı ve öz atıf grafiklerine bakarak derginin son yıllardaki eğilimini görün.

Alanınızdaki dergileri listelemek

1. **Journal Rankings** sayfasını açın.
2. Konu alanını (subject area) ve konu kategorisini (subject category) seçin.
3. Gerekirse bölge ya da ülke, yıl ve açık erişim filtresi uygulayın.
4. Listeyi SJR, H indeksi, belge sayısı ya da belge başına atıf gibi ölçütlerden birine göre sıralayın.
5. Çok az belge yayımlayan dergileri elemek için atıf alabilir belge ya da toplam atıf için bir alt sınır belirleyin.
6. Listeyi CSV olarak indirip kendi tablonuzda daha ayrıntılı karşılaştırma yapabilirsiniz.

Ülke filtresiyle Türkiye'de yayımlanan ve Scopus'ta taranan dergileri de listeleyebilirsiniz. Kendi makaleniz için aday dergileri daraltırken sitedeki Dergi Bulucu aracını da kullanabilirsiniz. Bir derginin Q değerine bakma adımlarını JCR ile birlikte görmek isterseniz Q1 dergi nedir, çeyreklik nasıl öğrenilir maddesine bakın.

Scimago'yu dergi seçiminde nasıl kullanırsınız?

Scimago, abonelik gerektirmediği için dergi seçiminin ilk elemesinde çok işe yarar. Şu kontrolleri yapın:

- **Kapsam süresi:** Dergi profilindeki kapsam yılları yakın bir yılda bitiyorsa derginin Scopus taraması durmuş olabilir. Bunu Scopus'un kaynak listesinden doğrulayın.
- **Kategori uyumu:** Derginin listelendiği kategoriler sizin alanınızla örtüşüyor mu? Kapsamı çok geniş tanımlanmış dergilere dikkat edin.
- **Eğilim:** SJR ve çeyrek yıllar içinde istikrarlı mı, yoksa ani sıçramalar ve düşüşler mi var?
- **Belge sayısındaki ani artış:** Birkaç yıl içinde yayımlanan belge sayısının katlanması, dikkatle incelenmesi gereken bir işarettir.
- **Öz atıf payı:** Derginin atıflarının belirgin bir kısmı kendi sayfalarından geliyorsa çeyrek, derginin gerçek etkisini yansıtmayabilir.

Bu göstergeler tek başına karar vermez; amaç-kapsam, hakem süreci, yayın süresi ve ücretleri de değerlendirin. Ayrıntılı ölçütler akademik dergi seçim kriterleri, şüpheli dergiler için yağmacı dergi nasıl tespit edilir maddesinde.

Bazı dergiler, adı ve ISSN'i gerçek bir dergiye benzeyen sahte sitelerle taklit edilir. Scimago profilindeki yayıncı ve ana sayfa bilgisini, makale göndereceğiniz siteyle karşılaştırın; dergi sitesindeki "Scimago Q1" rozetine tek başına güvenmeyin.

Ülke sıralamaları (Country Rankings) ne gösterir?

Scimago'nun ikinci büyük bölümü ülke sıralamalarıdır. Yardım sayfasına göre ülkeler konu alanına ya da kategorisine, 15 dünya bölgesine ve yıla göre filtrelenebilir; belge sayısı, atıf alabilir belge, atıf, öz atıf, belge başına atıf ve H indeksine göre sıralanabilir. Veriler CSV olarak indirilebilir.

Ülke profillerinde H indeksi, belge ve atıf sayıları, uluslararası iş birliği oranı, açık erişim oranı ve ülkenin bölgesi ile dünya içindeki payı gibi göstergeler yer alır. Bu veriler, bir proje önerisinin gerekçe kısmında ya da bibliyometrik bir çalışmada Türkiye'nin bir alandaki yayın üretimini başka ülkelerle karşılaştırmak için kullanılabilir. Bibliyometrik çalışma tasarımı için atıf analizi ve bibliyometri rehberi maddesine bakın.

Ülke sıralamasındaki yer, o ülkenin araştırma kalitesinin doğrudan ölçüsü değildir. Belge sayısı nüfus, araştırmacı sayısı ve Scopus'un kapsadığı dergilerle de ilgilidir; atıf göstergeleri de alanların karışımından etkilenir.

Scimago'nun sınırlılıkları: Resmî başvurularda kullanılır mı?

- **Yalnız Scopus:** Scimago yalnız Scopus'ta taranan dergileri kapsar. Scopus'ta olmayan bir dergi burada görünmez; Scimago'da olmak da derginin Web of Science indekslerinde olduğu anlamına gelmez.
- **En iyi çeyrek vurgusu:** Sitenin dergi kutucuğu (widget) derginin en iyi çeyreğini ve o çeyreğin kategorisini gösterir. Dergi tanıtımlarındaki "Q1" ifadesi çoğu zaman bu en iyi değerdir.
- **Yıl ve veri tarihi:** Göstergeler Scopus verisinin belirli bir tarihteki dökümüne dayanır ve yeni sürümle değişebilir. Değeri not ederken yılı da yazın.
- **Tahmini değerler:** Tahmini APC ve kadın yazar oranı gibi göstergeler hesaplamaya ya da tahmine dayanır.

- **Resmî puanlama:** Türkiye'de akademik teşvikte çeyrek katsayısı Web of Science sınıflamasına göre uygulanır; Scimago çeyreği bu katsayıyı belirlemez. Ayrıntılar akademik teşvik puanı nasıl hesaplanır maddesinde. Doçentlik ve kurum kriterlerinde hangi kaynağın esas alındığını ilgili kuralın metninden kontrol edin.

Sık yapılan hatalar

- **SJR'yi impact factor sanmak:** İki değer farklı veri tabanlarına ve farklı hesaplara dayanır; aynı ölçek üzerinde değildir.
- **Farklı alanlardaki dergileri SJR değeriyle karşılaştırmak:** Karşılaştırmayı yalnız aynı kategori içinde yapın.
- **Yalnız en iyi çeyreğe bakmak:** Dergi sizin alanınıza karşılık gelen kategoride daha düşük bir çeyrekte olabilir.
- **Kapsam yıllarını kontrol etmemek:** Taraması durmuş bir derginin eski çeyreği, bugün göndereceğiniz makale için anlam taşımaz.
- **Dergi sitesindeki rozete güvenmek:** Rozet kaynak, yıl ve kategori belirtmez; değeri Scimago'nun kendi sayfasından doğrulayın.
- **Tahmini APC'yi gerçek ücret sanmak:** Gerçek yayın ücreti derginin yazar yönergelerinde yazar.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- SCImago Journal & Country Rank — Help (göstergelerin tanımları, sıralama ve filtreleme seçenekleri, ülke sıralamaları)
- SCImago — Journal Rankings
- SCImago Research Group — Description of SCImago Journal Rank Indicator
- Scopus

Etiketler: #Atıf #Q1 Dergi #Scopus

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza